

sodiščem mesečne podatke o nezakonskih otrokih in smrtnih slučajih, dobili so (župni uradi) dvojezične formularje. Nekatera okrajna sodišča pa pošiljajo v zadnjem času župnim uradom samo formularje v nemškem jeziku. Ko se je obrnilo več župnih uradov tozadevno na c. kr. višje sodišče v Gradcu, se jim je ta zahteva kratkoma odbila in se jim je skozi c. kr. namestnijo v Gradcu reklo, naj ne zabijo na svoje vzvišene dolžnosti! Če toraj katoliški duhovniki zahtevajo to, k čemur so postavno upravičeni, je to v Gradcu zamerjanje vzvišenih dolžnostij. Podpisani vprašajo toraj Nj. ekselenco: 1. Se hoče Nj. ekselencija tozadevno natančno informirati? in 2. sodiščem ukazati, omenjene formularje občinskim in župnim uradom pošiljati v slovenskem jeziku ali pa vsaj dvojezične?

Dunaj, dne 24. prosinca 1905.

Žičkar in 16 tovarišev.

Beda občine Globoko.

Nujni predlog poslanca Žičkarja in tovarišev z ozirom na bedo občine Globoko, polit. okraj Brežice.

Pred 20. leti je morala občina Globoko sezidati novo šolo in sicer primeroma jako drago. Stavbeni prostor pa je bil slab, ker se je zemlja prožila navzdol. Ko se je postavilo temeljno zidovje, se je le-to podrlo, in okrajnemu glavarstvu prideleni tehnik, ki se je vprašal za svet, si je stavbo ogledal in odobril njeno nadaljevanje. Kmalu po dovršitvi šolskega poslopja v Globokem so se pokazale v zidovju razpoke. Občina je leto za letom veliko žrtvovala, da bi z železnimi vezmi, z napravo vodotoka itd. šolsko poslopje rešila; vendar zastonj. Razpoke v zidovju so se vedno bolj širile, tako, da se je šolsko poslopje konečno v jeseni minulega leta uradno zaprlo. Šolska občina Globoko mora torej na drugem prostoru zopet sezidati novo šolsko poslopje, ker se po splošnem mnenju na popravilo sedaj zaprte šole niti misliti ne more. Ta zadeva je c. kr. naučnemu ministrstvu, c. kr. natranjemu ministrstvu, kakor tudi c. kr. namestnijo v Gradcu znana, ker so se vse te oblasti prosile državne podpore, da se zopet postavi nova šola v Globokem. Čeravno sicer ni v navadi, da bi se pri zidanju ljudskih šol podeljevale državne podpore, imamo tukaj vendar nenavaden slučaj, in stavijo podpisani sledeči predlog: Visoka zbornica naj blagovoli skleniti: Od visoke c. kr. vlade se zahteva: Da z ozirom na to, da se je — kar je dokazano — po sokrivdi državno nastavljenega uradnika za občino Globoko sezidalo na prožni zemlji na občinske

stroške šolsko poslopje, katero se je pokazalo pozneje nerabno, in da mora občina Globoko brez lastne krivde postaviti zopet novo šolsko poslopje, pusti celo zadevo natanko preiskati, in da podeli, če se pokaže, da je bil državni stavbeni tehnik v resnici sokriv, iz državnih sredstev občini Globoko izdatno podporo, da se zopet postavi nova šola.

Dunaj, dne 26. prosinca 1905.

Žičkar in tovariši.

Rusko-japonska vojska.

V Mandžuriji še vedno traja boj na vzhodnih krilih obeh sovražnih čet. O teh bojih pošilja vsaka stranka toliko poročil med svet, da je težko razsoditi, kje je resnica in kje laž. Dejstvo je, da so se Rusi po svojem napadu umaknili. Pri svojem prodiranju so trčili na močne japonske utrdbe pri vasi Sandepu. Če bi bili hoteli te vzeti, morali bi jih začeti oblegati, kar je pa pri takem mrazu nemogoče. Japonci so takoj udarli za umikajočimi Rusi ter so hoteli objeti to rusko četo, toda bili so z velikimi izgubami odbiti. Med tem so dobili Rusi pomoč ter so napodili Japonce nazaj. Kje je sedaj uspeh, se ne more iz prišlih poročil sprediti. Kajti Japonci poročajo le o svojih zmagah in o velikanskih izgubah Rusov. O svojih pa molčijo ali pa jih zelo zmanjšajo. Tako je poročal maršal Oyama, da je že napodil 26. m. m. Ruse čez reko Hunho na desni breg. In čez nekoliko dni potem poroča, da se je bojeval z Rusi na levem bregu. Kako so prišli ti Rusi na levi breg, če jih je že dva dni prej nagnal na desni breg?

O boju za vas Hajkontaj poročajo Japonci, da so jo lahko dobili in vendar priznavajo, da so izgubili pri tem 3000 mož! Najhujiši so bili boji med 26. in 29. m. m. V tem času so bile na obeh straneh največje izgube. Na vsaki strani je padlo okoli 10.000 mož. Tokrat so tudi Japonci uprizorili nočni napad, ki so ga večkrat poiskusili. Japonski poveljnik Oyama sam poroča, da so bili takrat odbiti z velikimi izgubami. Ti boji so pa vsled mraza še posebno grozni, ker je težko ranjence rešiti. Predno pride padlemu pomoč, navadno zmrzne. V tako hudi zimi zadostuje samo četrt ure na prostem, da človek zmrzne. Kako strašna je torej usoda ranjencev! In če ga tudi najdejo, ga zdravnik ne more obvezati s svojimi otrpnelimi rokami in ne osnažiti rane krvi, ki takoj zmrzne, ko stopi v rano.

Akoravno je bojevanje vsled mraza jako otežkočeno, vendar se te dni boji nadaljujejo,

od Ljutomera gori do Wildona in Hartberga. Toda ti vojaki so bili prava nadlega ljudstvu. Povsod so se jih branili in bali; Mariboržani celo dveh kompanij kirasirjev sploh niso pustili v mesto. O pustu l. 1683 so bile prepovedane vse zabave, plesi, maskarade i. t. d., naznaniti so morali vse berače in postopače, ki so morali pomagati delati utrdbe. Premožnejši so bežali v oddaljene in varne kraje. Štajercem je prišel na pomoč tudi slavni kranjski zgodovinar Vajkard Valvazor. Dne 1. maja 1683 se je vzdignilo 250.000 Turkov s 300 topovi ter so se pod poveljstvom bojaželjnega velikega vezirja Kara Mustafa napotili naravnost proti Dunaju. Cesarske vojske je bilo komaj 60.000. Ogrski palatin Eszterhazy je sicer klical Ogre pod orožje, pa le malo kdo se mu je odzval; Madžari so rajši potegnili s Turkom in Tökoly se je srčno veselil zadrege, v kateri je bila avstrijska vlada. Pač pa je hrvaški ban Nikolaj Erdödi z generalom Herbersteinom postavil na Muro 8000 Hrvatov, dasiravno sta sultan in Tökoly prijazno vabila Hrvate na svojo stran.

Velika nevarnost je vendar bila tokrat odvrnjena od naših dežel in turški moči zadan smerten udarec. Dne 12. septembra leta 1683 je junaški poljski kralj Jan Sobieski sijajno premagal pred Dunajem Kara Mustafa, katerega je dal potem sultan zadaviti.

Konec sledi.

iz Petrograda je došla celo dne 5. t. m. vest, da se je vnela velika bitka. Dne 3. t. m. so se bili Rusi in Japonci za vasi Čantechenan, Fansau in Pucon, katere so Rusi posedli. Isti dan je ena vojaška patrolja razstrelila železniški tir 8 vrst južno od Ljaojana, torej daleč za japonskim hrbtom. Dne 4. t. m. so posedli Rusi zopet dve vasi, kakor poroča Kuropatkin, in sicer vasi Santaice in Saldoneg. Japonsko poročilo pa pravi, da so Rusi Santaice samo napadali, ne pa vzeli.

Državni zbor.

Delo napreduje; važna stvar se je rešila srečno. Za vse tiste kraje, ki so bili lani hudo poškodovani po toči in drugih vremenskih neizodah, se je dobilo 15 in pol milijona kron. Ta denar bo vlada uporabila deloma v denarno podporo tistim okrajem, katere je vlada po okrajnih glavarjih spoznala za potrebne; deloma za razne stavbe ali pa, da poplača vožnjo na železnicah za krmo po tistih okrajih, kjer nimajo klaje in bi se morala živina prodajati pod slepo ceno. Izmed slovenskih poslancev so prišli k besedi gg.: Dr. Žitnik in Pfeifer iz Kranjskega in Žičkar iz Spodnjega Štajerja. G. Žičkar je govoril o bedi po nekaterih spodnještajerskih sodnih okrajih ter za poškodovane zahteval državno podporo; o plazovih, ki so nastali v haložkih goricah vsled lanskega dolgotrajnega deževja; o potrebi, da se popravijo struge spodnještajerskih rek in potokov, o nevarnosti, katere preti vasi Gregorice ob Sotli in o šolskem poslopju v Globokem, katero se je moralo zapreti, ker je državni inženir privolil ob svojem času, da se je zidalo na neprimernem stavbišču. Vsled bede ljudstva se prebivalstvo seli v tuje kraje in so se delavci, kar jih je še ostalo doma, neprimerno zdražili. — Vsenemški Prusaki so spravili v razgovor nekega ponesrečenega duhovnika, katerega so našli mrtvega v nekem potoku na Zgornjem Avstrijskem. Obdolžili so pa prevzvišenega škofa v Lincu, češ, da je ta kriv njegove smrti. Pravosodni minister dr. Klein in katoliški poslanec iz Zgornje Avstrije, sodnijski pristav dr. Schlegel sta celo zadevo pojasnila in prusaskim lutrovcem zamašila usta. Zbornica je pa zavrgla zahtevo vsenemških kričacev, naj se ta zadeva še dalje preiskuje. Linški škof sam je po poslancu dr. Schlegelu zahteval, naj se le preiskuje ta zadeva prav natančno, da se bo zvedela resnica. — V ponedeljek, dne 6. febr. se je jela obravnavati postava zastran vojaških novincev, ki se bodo letos poklicali pod orožje.

Dopisi.

Iz Oplotnice. (Naše občinske volitve) so srečno končane in sicer že drugokrat v čast Slovincem, kateri smo se pokazali dobro organizirane in hrabre boritelje za čast naše domovine. Minuli so dnevi, ko so naši posilincevi, katere smo mi debelili in bogatili, z nami kakor s svojimi sužnji pometali in nas zaničevali. Naša predzadnja občinska volitev 9. nov. 1903, katere se je prvokrat za nas ugodna pokazala, bila je v Gradcu ovržena zato, ker se za tisto ni izvolil prizivni odbor in se je zapisnik volilcev svojevoljno in nepostavno do volitve prenašal. Ko se je zvedelo, da bo nova volitev, so naši nasprotniki bili kar hitro na nogah in je tukajšnja stolarna, glašča se na ime pred petimi leti umrlega Osvalda Hafenrichter & Comp. se dala prepisati na ime Hafenrichters Comp. in je s tem pridobila 1 glas za I. razred. Pomagala je tudi c. kr. konjiška davkarija našim nasprotnikom, ker je naznanila med davkoplačilci Alojz Wahland-ove dediče, čeravno je on še le 1. aprila 1904 pokopan bil. Drugih gospodarjev, kojih eni že tri leta davek plačujejo in so davno pravni gospodarji, kakor Antona Oblonšek, še sedaj ni prepisala, zato

Vrh tega je pretela vojska s Francozi; cesarska vlada je bila v največjih stiskah. Da si zagotovi Hrvate, jim je cesar dal zopet bana, s Tökolyjem pa je sklenil mir najprej na 6 mesecev, potem pa meseca marca leta 1680. na celo leto. Madžarom je dal domačina za upravitelja, Tökolyu pa je ponudil, da se za stalno izmirita. Toda drug drugemu nista zaupala, in kmalu je Tökoly pretrgal vse vezi s cesarjem ter prosil pomoči pri turškem sultanu, ki mu jo je tudi obljubil in ga imenoval za upravitelja Ogrske.

Francoski kralj je pa naročil svojemu poslancu na Poljskem, naj da Tökolyu denarja, kolikor ga potrebuje. Leta 1682 je potekel vašvarski mir in cesar je poslal poslanca k sultanu, da obnovi in podaljša mir. Dolgo je moral cesarjev poslanec v Carigradu čakati na avdijenco, naпослед pa ga je sultan sprejel jako nemilostno in hladno. — Pred vratmi je bila zopet velika vojna s Turki.

Po Štajerskem se je že meseca avgusta l. 1682. s strahom in trepetom pripovedovalo, da prihaja Turek z veliko močjo, združen z madžarskimi puntarji. Kraji okoli Ljutomera, Radgone in višje so bili brez vsake brambe, ter bi morali pasti kakor zrela hruška v turško žrelo. V naglici so spravljali na mejo puške, topove, smodnik i. dr. Poslali so na štajersko-ogrsko mejo regiment dragoncev in infanterije ki se je razmestila po trgih, mestih in yaseh